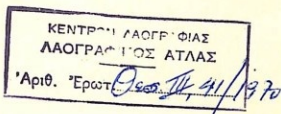

141

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΠΑΡΑΠΟΤΑΜΟΣ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

10 Ιανουαρίου / 5 Φεβρουαρίου 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. 'Εξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κοινότοπος) Παραπόταμος
(παλαιότερον ὄνομα: Μπαξιλάρι.), 'Επαρχίας Μαρίνης,
Νομοῦ Μαρίνης.....
2. 'Ονοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Εὐαγγέ-
λιου Νικ. ἡ. Φωτίου ἐπάγγελμα Διδάσκαλος.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Παραπόταμος. Μαρίνης.
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. Τέσσαρα. 4.
3. 'Απὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον: Σήνης. Σπ. τοῦ Γιωργίου

.....
ἡλικία... 70... γραμματικαὶ γνώσεις... Στ'. Στοιχειώδ.

..... τόπος καταγωγῆς Παραπόταμος
β) ὄνομα ἐπώνυμον: Νικολαΐος Νικολάου τοῦ Νικολάου
ἡλικία 67, γραμ. γνώσεις: ἀγράμματος, τοῦς καταγ. Παραπόταμος.

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; Διὰ σποράν αἱ πεδιναὶ καὶ τὰ ῥεθένα.
διὰ βοσκήν τὰ ὄρενά, μέρη καὶ τὰ μὴ καλλιεργηθέντα.

'Υπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; Ἐπῆρχον καὶ χωρισταί, ἀλλὰ καὶ ἐνηλλάσσοντο.

- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ('Ελληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητες· δ) εἰς μονὰς κλπ.
Εἰς τοὺς χωρικοὺς, εἰς τὴν Κοινότητα, εἰς γαιοκτήμονας Ἕλληνας, μόνον
εἰς βοσκήν.
- 3) 'Ο πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; Ἄλλος καὶ καὶ ἄλλος ἔχει. Ταῦτα ἐξαρτᾶτο
ἀπὸ τῶν καρκινηρὰ τοῦ πατρὸς ἢ τῶν παιδίων του.

- β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

Εἰς τὴν γεωργίαν καὶ εἰς τὴν κτηνοτροφίαν...

- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... *Ναί*

- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Τὰ κτήματα τῶν γαιοκτημόνων δὲν ἐμεταχειροῦντο, ἀλλὰ ἐχρησιμοποιῶντο διὰ βοσκῆς παιμνῶν.*

- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημακατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα;).....

- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὰ θερίσματα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἐπὶ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθοῦ εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;
Ναί... Διὰ τὸ θερίσμα κυρίως. Ἐπὶ τὰς ἐργασίας χωρίων. Ἦσαν ἄνδρες καὶ ἐλάμβανον 8-10 ὀμ. πᾶρ. ἡμέρ.

- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐάν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

Ὁχι

- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου τοῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... *Σπανίως... ἐφευγον... γὰρ... ἐν...*

ταῦ χωρίων.

- β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μέ καῦσιν: α) τῆς καλαμῆς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

Μόνοι. μέ. ζωϊκῆς κόπρου ἀπὸ αἰγοπροβάτων, βοῶν, ἵππων καὶ ὄνων

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... τὸ 1950

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; τὰ ἄροτρα ἀπὸ τὸ 1912 καὶ αἱ μηχαναὶ ἀπὸ τὸ 1930

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Ο ἴδιος τὸν εἰδικεῖν ἄροτρα ἀπὸ καὶ

εἶναι ἕνας μονόφτερος. Εἰς ὅλα τὰ κτήματα.

Ἡ προμήθειά του ἐγένετο ἀπὸ ἐργοστάσιον τῶν Βόλων.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου μετὰ τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. Κυροβάλα 4. Φτερό ... 7. Σταθάρι 10. Θηλειά.

2. Θηλειά ... 5. Ὑγρὸν ... 8. Τσιβέτα 11. Σταυρὸς.

3. Στεῦσι ... 6. Βάβις ... 9. Ρόδα ... 12. Ὑγόμετρον

13. Γάντζος. -

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) Ἀπὸ τὸ 1960

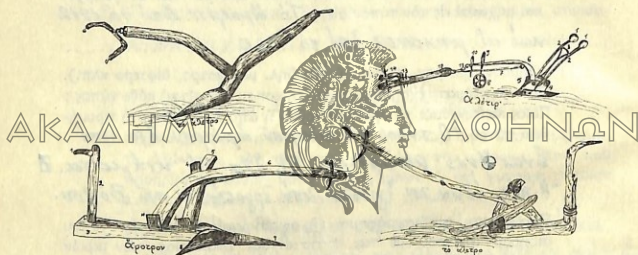
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ Ἀπὸ τὸ 1930. Ἐβρέτο μέ. ἵππων.

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχυῶν (δεματιῶν) Ἀπό τὸ 1930.....

5) Μηχανή ἄλωνιςμοῦ Ἀπό τὸ 1950.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκευάζει (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον Τὰ κατασκευάζον. αἱ Ἰδιαι.
οἱ χειρικοὶ. Καὶ τὰ σήμερον ὑπάρχοντα εἶναι.
δικὰ τούτ. κατασκευάσματα......

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν), εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ὑπογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

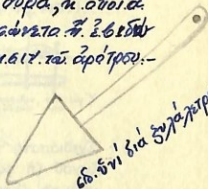
1. Χειρολάβα 6. Τ' ἀνύχι.....11.
2. Κοιτοῦρι...7. Ὑ. κί...61δ...12.
3. Σταβάρι...8. Σταυρός...13.
4. Σπάθ. κ. 61δ...9. Μπουληνῆρες...14.
5. Παράβολα...10.15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῳσιν).

- 4) Τὸ ὑνί. Τὸ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνί (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

ἦτο. μιᾶς. μορφῆς. μέ. μεγάλῃ. σῶρά, ἢ ὅποια
ἐφύλαινε. ὡς. τὸ. σταβάρι. ἔπει. ἐκαρρῶντα. ἢ. ἐβλά-
ντετο, πρὸς. καλλιτέραν. σταδερῶσαι. κ. εἰτ. τῷ. ἀρότρου. —

ὑνί διὰ ξυλάκτρον

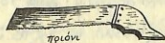
- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; Ἐκε. τό. σχῆμα
ἐπιπλάτου. ἐνάδου.

- 6) ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξυλοῦ ἢ σιδήρου; Ἐκ. σιδήρου

.....
.....
.....

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.) Εἰ. κε. τό. πριόνι, τὴν. ἀρίδα, τὸν. ξυλοφαί, τό. σκε-
πάρνι. καὶ. τό. τεχν. σύρ. —

πριόνι

ἀρίδα

ρινί ἢ ξυλοφαί (ἀρνάρι)

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἥμιονος, ὄνος... *βόες καὶ ἵπποι*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; ... *δύο*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἤτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
Ναὶ, ὅταν τὸ αὐτὸ γίνετο μὲ βόες διὰ τοὺς ἵππους ἔχουν τὴν παράνη μετὰ τὰ φαράγγια.

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζευλές, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ζεύγος

ζεύγος

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλοῦρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

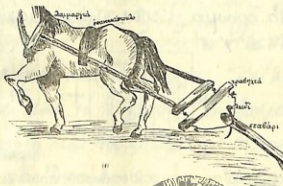
Λέγεται λουρί καὶ εἶναι σχοινίον.

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *Ἀπὸ τοῦ 1955.*

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; *Διὰ τὸ ζέψιμον χρησιμοποιοῦται ἐδικὴ συσκευή καὶ γίνονται ὡς ἐξ ἑξῆς :*

(ἀνέχεια ἐξ προόδου).

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευή,
την όποیان φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον... *ἡ σκευὴ πού φέρει τὸ ἄλογον*
εἶναι ἡ ἐξῆς: Τραβηκτά, λαμαρριά, βαμαράκι, ἀλυσί-
δος, φαλαγκέρι, παλάντζα.

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποιος ὠργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρετὴς. Σημειώσατε ποία ἡ συνθήκη εἰς τὸν τόπον σας ὄρχωνται καὶ ὀργάνει ἄνδρας ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ. Πότε ἐρχεται τὸ ὄρχημα· ἐστὶν ἐπὶ πρὸς τὴν Ἀνατολὴν καὶ ἵκανα τὸ σταυρὸν τοῦ ...

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερώς, πώς γίνεται το ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἡ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) *τά βόδια τά ἐξυμνῶν μέ τό ξύλο, περὶ κώπας τά μεθ' ἄλλω μέγα ἐπὶ ξύλῳ, τῆς δούρας, ἔδωκαν ἅπῃ κάτω μέ σκακί. Ἀπὸ δὲ τά κίρτα ἔδωκαν τὴν τριχία, εἰς τὰ δὲ ἔδωκον.*

2) Πώς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. *ὁ ἀκωτέρω εἰς ἑρῶντων 12 περιγράφεται ἐκ προβάτας, μόνον πον. χρησιμοποιοῦνται. ἐν ο. γ. ὡς (ἡ π. ο. ι.).*

3) Πώς κατευθύνει ο γεωργός τα ζευγμένα ζώα (η το ζώον) κατά το ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

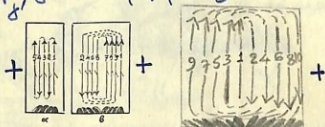
Μὲ τὴν τριχίαν πῦν δένει εἰς τὰ κέρατα τῶν βοδίνων ἢ ἀπὸ τοῦ καλινάρι τῶν ἀλόφων.....

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακίαις) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Παλαιότερον τὸ ὄργωμα ἐγένετο μὲ αὐλακίαις κατ' εὐθείαν διακεκμην, ὡς σχεδιάγραμμα α'.....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σήμερον τὸ ὄργωμα γίνεται περιφερειακῶς ὡς τὰ σχεδιαγράμματα β' γ' δ'.....

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σπορίαις, ντάμιες, σιασιές, μεσοδράδες κ.λ.π.) ;

Ἐγένετο καὶ γίνεται ἀκόμη εἰς σπορίαις.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; μὲ αὐλακίαν ; Ναι.....

Κάθε 12 βήματα ἔμεταν καὶ μία αὐλακία.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον ;

Ἐδῶ δὲν ὑπῆρξε ταιαύτη ἐνέθθεια.....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. Τὸ εἶδος τοῦ βροχώματος

ἐξήρτατο ἀπὸ τὴν ὕψος τοῦ χωραφιοῦ. Ἐάν ᾔτο χωματινὸ ὀργώνετο βαθυὰ, ἐάν ᾔτο πετρώδες ἢ αἰθμηρὸ ὀργώνετο ἐπιφανειακά μὲ τὸ ὑνί καθέτως. -

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. Τὰ πρῶτα ὀργώματα γίνονται ἐλαφρὰ.

Τὰ ἐπόμενα πρὸς βαθὺ καὶ στραυρωτά πρὸς τὰ πρῶτα

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Ἐγίνοντο τέσσαρα. Τὸ πρῶτον φλεβάρη καὶ τὸ ἔλχαν. "εὐείμιον", τὸ δεύτερον τὸν Μάη καὶ τὸ ἔλχαν. "διάβασμα", τὸ τρίτον τὸν Αὐγούστου καὶ τὸ ἔλχαν. "αὐγουστιάτικο", καὶ τὸ τέταρτον τὸν Ὀκτωβρίου καὶ τὸ ἔλχαν. "τῆς ἐπαρᾶς".

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Δὲν καλλιερгоῦνται κηπευτικά.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπανσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρ ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Ἐπὶ ἑνὶ ἔτει.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; 25. ἀνωτέρω. 81.

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; Τραβάλη μάρ-

χικο ὑφαντό. Ἀπ' αὐτό ἐλήμβανε τὸν σπόρον μὲ τὸ χέρι καὶ τὸν διασκορπίζει ἐξ τοῦ χωράφου. Τοῦτο κριμῶδες ἐπὶ τὸν ἄροτον

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ά. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; Μ.ε. εἰς μερῶν ράβδον

τὸ "ξυδεῖραν. ἢ τὸ ὁπλῆν. ἢ τὴν τοποθετημένην εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου. ἢ τὸν κακτοικῆν.
ἢ χ.ε. διαγραφύματα. ἢ προσηλίκας.

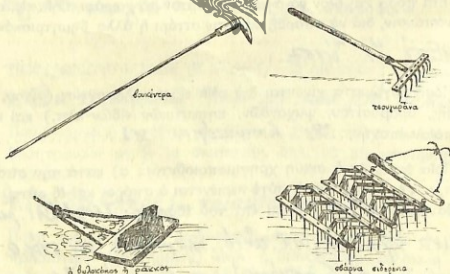
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); ... Ὁχι. Ἐσβάρνιζον τὸ χωράφι μόνον μετὰ τὴν εὐρα. ...

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ τοῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφῇ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Δὲν ἐνδείκνυται οἱ ἄγροί.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχθυογράφημα ἢ φωτογραφίαν) Τ.Σά.Πα,
Διμήλι, .. πατριὰς .. καὶ .. μπαλτάς .. / χρυσ.ρ.α.φ.ήματα
ζούζικι .. ἐξ. προσδ.π.α.ς ..

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργανον καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν;

ἐπ' αὐτῷ. ὁ παραμυθὺς, ὁ ὁποῖος τοῦ ξεκουράζει
ἐκ τοῦ ἔργου, τὴν καὶ ξεγεῖν πό. γινώσκει.

- 7) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργούντο (ἢ καλλιεργούνται) διὰ τὴν σπορὰν ὁσπρίων, Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους. Δὲν καλλιεργῆται ἕστρια.

είδους. ... Δέν. μαθηργόντας. 268ρι

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

Τὰ ἔλαφρά καλλιεργούνται διὰ ἡωστροφῆς.

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

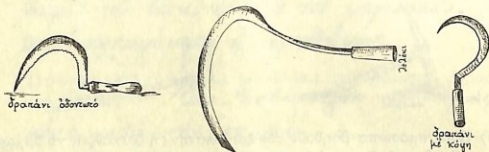
ζητῶνται εἰς ἀβραμῆς εἰς τὰ χωράφι...

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) Μὲ τὸ δρεπάνι
μὲ δέντια καὶ τὸ λελέκι... ἡχογραφή-
ματα τούτων... ἐν λεπτομερή περιγραφῇ.

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ἴσχι... Ἐκρηματιστέτα τὸ ὀδοντωτὸ δρεπάνι
καὶ ἀπὸ τῶν ξένων ἐρχότα... τὸ λελέκι...
ἡχογραφήματα τούτων ἐν λεπτομερή περιγραφῇ.

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Μὲ τὴν μοσιὰ,

ὡς ἡ κατωτέρω.

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

ἦτο καὶ εἶναι ὀδοντωτὴ...

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

ἦτο ἐπὶ ξύλο τροχυλὸν δὲν εἶχε εἶλκην ὀκρομα-
βία, ἐπέχιστο δρεπάνι...

χειρολαβὴ
δρεπανιοῦ.

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *τὰ ἐπιδρομὴν ἔχοντα ἀπὸ τῶν ἐμπόρων.*

- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιδῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Ναι, ἦτο καὶ εἰς αὐτὴν.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σίτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Εἰς 10 ἐν. περίπου ἀπὸ τοῦ ἐδάφους.*

- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

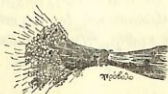
(Μηδερπασί) ἔλεγοντο.

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; *Δεν τοὺς ἀποθέτουν, ἀλλὰ οἱ ἰδιοὶ οἱ θεριστὰς ἀφῆκον. τίς χεριές ἐκ τοῦ ἐδάφους, ἀπὸ τοῦ τίς ἔπαιρναν. οἱ μπαχλαντζήδες καὶ τίς ἔδιναν σὲ δερμάτια.*

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Ἐτοποθετοῦντο ἐν τρεῖς χεριές μαζί, καὶ τὰ στάχυα ὅμοια πρὸς τὴν ἴδια κατεύθυνσιν.*

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές.

.....? *Αγκαρλίες*

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποίον ; *Καὶ ἄνδρες καὶ*
γυναῖκες. ἤρχοντο δὲ ναὶ θερισταὶ ἀπὸ τῶν
χωρῶν ὅρει καὶ χωρὶά ὡς ἐπαγγελματίαι...

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνεῦ
φαγητοῦ ; (Παραθεσάτε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ονοματολογίαν).....

*Ἡ ἀμοιβή τὸν εἶδοντο κατὰ π.κ. εὐμνη-
νίδας καὶ αὐτὰ εἰς εἶδος. Τὸν εἶδον...*
*8-10. ἀνδρες εἰσέφρι. ἢ ὑπὸ φρι. ὅτι δέ-
ριζαν. δηλαδὴ ἐπίσης τοὺς παρείχαν καὶ φαγητὸν.*

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

*Εἰς τὸ ἀριστερὸν χεῖρ. ἔφερον τὴν "πα-
παμαρῖα", εἰς δὲ τὴν μέσην μάλλιναν.....*
"Ἰνάρια".....

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; ..*Π.αι.*

*Ἦρχισαν.. Δευτέρα.. ἢ Τετάρτη.. Ποιὲ ἔα-
γη... αἰμέρα.....*

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. ..*Π.αι. ... Ἀ.Α.Α.Α.*

*τραγανῖδια.. διάφορα.. ἀπὸ τὰ μυκρογο-
ροῦντα.. τῆς ἑποχῆς.....*

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινας τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.....

*Δεν.. ὑπάρχει.. ἐκτενέστερ. ἐξέταση, διότι
ἤδη γιναν.. τόπο.. ἔχ. 16. 10.....*

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

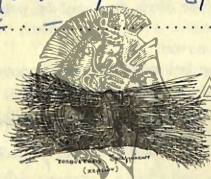
- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἑσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μένουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..*Ἀ.μ.ε.α.β.β., ἐφ' ὅσον*

*πρῶτῃ-πρῶτῇ.. ἐτάμαζαν.. τὰ.. δεματιαῖα, τὰ
ὅπῃα ἔβρεχαν, διὰ.. τὰ.. εἶναι.. μαλακὰ.
καὶ τὰ.. τοποθετοῦσαν.. ἐς.. μικρὸ μέρος, διὰ.. τὰ
εἶναι μαλακὰ ὅλην τὴν αἰμέρα. -*

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυν καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τὰ δεμάτια τὰ ἔδενε ὁ μπαρλοντζής, ὁ δὲ ποῖος ἐμάγεινε τὰ χεριές, τὴς ἔπαινε δεμάτι. καὶ τὰ ἔδενε μὲ ἑταίμαδ' ἰν. δεματικό εἶπαν. Κατὰ τὸ δέσιμον χρυδαίμονι σῦνε καὶ ἑκα ἔλεγε τὸν κριτικὸν, μὲ τὰ ἄποισιν ἔπαινε καὶ θύριζε τὸ δεματικό χρήματα καὶ... βτέρεα.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐποποθετοῦντο ;

Συνεκέντρωνοντο εἰς ἑκα μέτρο καὶ τὰ ἑκατακ' ὀκτωκ' ἀμφοτέρωθεν, μὲ τὰς... ἐτάχυν. Πρὸς τὰ μέτρα διὰ προστασίαν... ἡ καὶ εἰς ὀκτωκ' ἀμφοτέρωθεν εἶχε ἕως 100 δεμάτια.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; Ἀπὸ τὸ 1968.

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

Η..επορά..ταύτης..γίνεται..τότ..φθινοπωρίο
μήνα, ἀπὸ τῆς..ΙΟ..μαί..μετὰ..Χρυσίμο-
πισσινίας..ὥς..επορῶς..πατάτες..μικροῦ..μυῆδους..-

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν... Η..ἐξαγωγή..της..γίνεται..μέ-
τὰ..ἡ..χρήσει..εἰδικῶν..ἄροτρων, τὸ ὁ-
ποῖον..γινώσκον..εἰς..ἡ..ἀροτρον..(ἴτητον).

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τοῦ
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον). Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Παλαιότερον...ὅχι...Νάτον...μέ..τό..ἀκυρο
τοῦ..ἀλωγισμῶν.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). Δὲν..καλλιερῆσαν..σανόν.....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἄλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Τ.ἀ. δ.ματία. ἔλα. μαζί. συνκεντρώνοντο.
εἰς τὸ ἄλωνι. Ἀρχι. ε. δ. δ. "κουβάλας. η.
μαζὶ π.κ. συνεννοσιμῶς. τῶν. χωρικῶν...

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἄλωνισμόν δεματία. Εἰς τινες τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὅπως παρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; Εἰς αὐτὸν

θυμωναῖ. ἢ τοίρῶν. Ἐποθετοῦντο τὰ δεματία
μὲ. τ.ῆ. σωρῶν, ὥστε νὰ σχηματίζον. μεγάλα. π

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι διὰ τὸν ἄλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλωνι;

Ναί. Ὑπῆρχε. ἀπὸ ἀνέκαθεν. ἄλωνι. και...
ἀλμυρῶς. τὰ δημητριακά

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; Τ.ἀ. ἄλωνι. ματεσκευάζετο. ἔνδω.

ἀπὸ τὸ χωριό. ἢ καὶ ἐντὸς αὐτοῦ. πλησίον. τῶν...
οἰκιῶν, ἔπον. ὁ χώρος ἦτο. κατὰλληλος. Ἐγένετο
εἰς τὰ "μπαῖρια"

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; . **Καὶ** .

**βέ. μία καὶ βέ. πολλές. ὅταν ἀνήκει βέ. πολλές οἰκογένειες
ἢ. χρεῖς του. ἐγγίπτω κατόπιχ. ἐννεπηόσω καὶ διὰ μίαν
ἡμέραν. ὅταν ἐγγίπτω ἐξοί ἤρκετο πάρε ἡ εἰρή τῶ πρό του.**

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; **Ἀ. πρ. 1^{ης}**

ἰουλίου... εἰς... 15... Αὔγουστου...

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) **τὸ. ἀλώνι... ἡ. τ. ο. . .**

**ἐκ. χώματος, χωρὶς. ἡ. δ. ἰ. ζ. ρ. . . κατασκευὴ,
καὶ. τοῦ. ἡ. δ. ἰ. δ. α. ν. . . τὸ. ἐκ. ἡ. ρ. . . κ. ἡ. ν. λ. ο. . .**

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκάστου ἐτος πρὸ τῆς ἐναρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνο· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων)

**τὸ. ἀλώνι. τὸ. προετοιμαζαν. κ. ἡ. ο. ρ. τ. α. ς. τ. ἂ
τυχόν. ἀφριόχαρτα. καὶ. μετὰ. τὸ. ἐκ. σ. ὑ. π. ἡ. ν.
καὶ. ἡ. τ. ο. . . ἡ. τ. ο. ρ. μ. ο. τ. ὸ. ἀ. λ. ὡ. ν. , δ. ἰ. ἡ. λ. ὡ. ν. ἰ. σ. μ. ο. ν. .**

- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; **Ν. α. ἰ. . . Ἀ. γ. ο. ὺ.**

**ἡ. ρ. ο. ν. τ. ο. . βέ. ἐν. ν. ἐ. π. ὸ. ἡ. β. ἰ. . τ. ἡ. ν. . κ. ὑ. ρ. ἰ. α. κ. ἡ. τ. ὸ
ἀπό. ἡ. ν. μ. α. . ἐκ. σ. ὑ. π. ἡ. ν. τ. ὸ. ἀ. λ. ὡ. ν. καὶ. τ. ἡ. ν. . . δ. σ. ὑ. ζ. ἡ. ρ. α
ἡ. ρ. χ. ἰ. ζ. α. ν. τ. ὸν. ἀ. λ. ὡ. ν. ἰ. σ. μ. ο. ν. . —**

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Ἰά... ἀπὸ... καὶ... ἐπὶ... ἀπὸ... Ἰά...
 ἔργον... ἀπὸ... Ἰά... ἔργον... Ἀπὸ...
 δὲ... ἐκ... ἐκ... ἐκ... ἐκ... ἐκ...

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
 ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

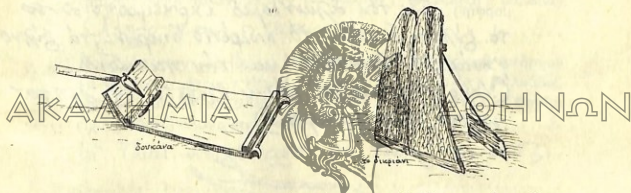
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νίου ἑλκυστὺς, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
 στρούλουργας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου εξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχονται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Ἐπὶ... ἀπὸ... καὶ... ἐπὶ... ἀπὸ...
 πα... καὶ... καὶ... καὶ... καὶ...
 ἐπὶ... καὶ... καὶ... καὶ... καὶ...
 ἐπὶ... καὶ... καὶ... καὶ... καὶ...

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα) *Τὰ ἴωθε
ἦσαν συνδεσμένα. εἰς εἰσρά. διὰ. εἰς οἶνον, τὸ ὅπου
ἔδιντο ἀπὸ τὰ "κασιότρια". τῶν ἰωθῶν καὶ τῆς ἀφροί
τῶν. ἔμμεντο. ὁ. ἔμμεντο. ὁ. ἀπὸ τῶν τὰ. ὁ. ἔμμεντο.
ζτὸ ἄλλο. χτὶ. ἔμμεντο. τὰ. καμνίμι. ὁ. τὸ ἀξιάρι.*

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὥπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρθᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζῶων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δοκάνια, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπιομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία, ρεβίθια κ.ἄ.) Ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; *Ἐχρησμοποιεῖτο*

*ἡ. κτοάνι, ἡ. ὀπία. ἡ. το. καλαμωαρίνη. ἀπὸ. δύο
φύλλα. ἔμμεντο. ἐν μέρει. καὶ ἀπὸ. καλ. ἔμμεντο. μικρὰ
καμνίμι. κα. ἔμμεντο. πύρις. Αὕτ. ἔμμεντο
εἰς τὴν. παλάντζα. καὶ. ἔμμεντο. ὑπὸ τῶν ἰωθῶν. ἔμμεντο.
ἔμμεντο. εἰς. ἔμμεντο. διὰ. ἔμμεντο. ἔμμεντο. ἔμμεντο.
ὁ. ἔμμεντο. καὶ τὰ. 21 παιδιά του. Εἶχε 1½ μ. μήκος
καὶ πλάτος 50 ἐμ. ἔμμεντο. ἔμμεντο. 1 μ. πλάτος. -*

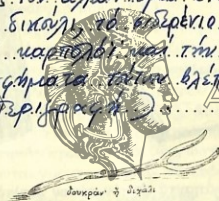
Σχεδιάγραμμα ταύτης εἰς λεπτομερὴ περιγραφή.

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην ;

Ὁ ἀλωνισμός ἀρχίζει βαθυὰ καρὰν, δηλαδὴ πολὺ πρῶτ' καὶ τελειώνει πρὸ ἑσπέρου. Ἐπρεπε δηλαδὴ καὶ βρῆ τὰ ἀλώνι... Ποτέ δὲν ἄφησαν, μισοαδελειωμένο τὸ ἀλώνι... Τὴν ἄλλη ἡμέρα ἔβγαζαν ἄλλο ἀλώνι... κ.ο.κ.

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινες τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικοῦλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): Εἰς τὸν ἀλωνισμό ἐχρησιμοποιεῖτο

τὸ ξύλον δικοῦλι, τὸ σιδερένιο δικράνι, τὸ ξύλινον γ'κνάρ, τὸ καρπολόι καὶ τὴν παπαδοῖα...
(Ἰκναφραγήματα τὰῦτα βλέπετε ἐν λεπτομέρει... Περιφραγή...)

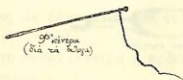

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν ; ... Παι... Χρησιμοποιοῦνται τὸ δικοῦλι καὶ τὸ δικράνι...

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἄλλαχού φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Παί... Διὰ τὰ ζῶα εἶχε τὸ καμταῖκι καὶ διὰ τὰ θόδια τὸ ἀξάλι... Τὸ καμταῖκι ἀποτελεῖται ἀπὸ τῆς

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν *Δὲν... εἶχε... ἑξήκοντα... ὀκταμυρία... Τὴν... ἡμέραν... δὲ... ἤλωνε... ἑξήκοντα... μίαν... ὁ γράβει...*

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθῶν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Μάλαμα... λαμνί...

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ τοῦ ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσαπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνισταὶ καὶ ἀγωγάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν

οἱ... ἰδίοι... οἱ... γεωργοὶ με τὰ... ζῶα... τὰ... ζῶα...

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ὅχι... δὲν... ὑπῆρχε...

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

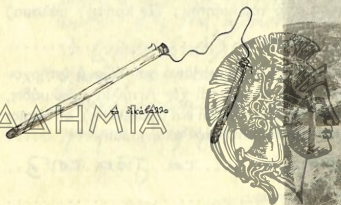
- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιδῶν κλπ.).....

κόπανοι εἰσορμητοὶ

ξύλο κυμαίνον διὰ τὸ κρούσθημα
μικρὸν ἀπὸ δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

κατὰ τὸ ἀλώνισμα ἐτραγουδοῦσαν διάφραγμα
τραγούδια τῆς ἐπαχῆς

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.
Ποίος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) Τὸ 1950. Μ.Σ. τμ

πατέρας, ἡ δὲ πᾶς ἐξήρτα διὰ τραγούδι

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ ; δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. ? ἐλίσσεται ... λαμπρὸν

Ἐσπρύνοντο δὲ μετὰ τὴν παπαδιά

παπαδιά.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο

Εἶχε... ἐπὶ μηρῶν... ὅχημα... Δὲν ὑπῆρχε ἔθιμον...
μα... -.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....)

Τὸ... ἀνέμισμα... ἐγένετο... μετὰ... ἔχλινον...
"καρποδόν".....

- 3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Ἐλίνχιον καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες μαζῇ...
Ἰδι... εἰδικὸς... λιχνιστὴς.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Λέγονται... ὑποκαλα... Τοῦτα συνηθίζονταν
καὶ... ἔλινονταν... διὰ... τελευταῖο... ἔχλινον, διὰ
ἀ... ἀποχωρίζῃ... ὁ... καρπὸς... Δευτέρον... ἔ-
λινον... ὅτι... ἐγένετο.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Μὲ τὸ δερμόναμα, χρ. κλειμοποιῶντας τὰ..
 δερμόνι, τὸ ὅπου.. ἔτι.. ἐκ.. τείμεν, κικλι-
 κόν.. καὶ.. μὲ.. ὅπου.. ἐκ.. τὸν πυθμένα.....

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

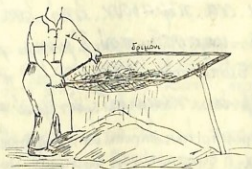
ΑΘΗΝΩΝ

κοσκίνο καλὸ δερμόνιο

κοσκίνο ἢ ἀνιλόγει

δριμόνι

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρη, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρά καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) *Ἔς. ἀνέφερα πρὸ πάντων*

*ὁ καθαριεμένος ἐγένετο. μετὰ τὸ δερμόν. Ἰχνογράφημα
ταύτου. ἔς. λεπτομερῆ περιγραφὰ. Ἀπὸ τοῦ δούλου του
κρίκου. τὸ κρατῶν. ἔφρικαν. μέγα τὸν καρπὸ
καὶ. πονηρῶς. το. μητρί. πῶς. ἔπεφτε. καὶ
ὁ καρπὸς καὶ μέγα ἐμεικλῶν. τὰ κατὰ λα.*

- 7) Ὃταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

*Παί. Τὸν καρπὸν τὸν ἐμὲν. μετὰ τὸ δερμόν. ἔς.
τὰ κρατῶν. ἔς. ἔφρικαν. μετὰ τὸν καρπὸν. ἔς.
ἔδωκεν. ἔφρικαν. μετὰ τὸν καρπὸν. ἔς.*

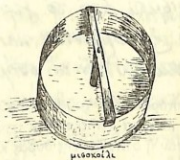
- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

*Ἀπαγόρευαν. νὰ πρᾶξουν. ἀπὸ ἐναντι. ἀπὸ τῆς
"βίβλου". τοῦ καρποῦ, πρὸ ἐμὲν. μετὰ τὸ λιχνίσμα.
Καὶ τὸν τοῦ διότι τὴν βίβλου τὴν παραμοίαν
μετὰ τὸ γῆμα. ν. κ. σ. ἀνθρώπου.*

- γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰπραξίν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Δίν. ἐνδυμνῶνται.. ἔν. ἐπλήρυναν.. τήν.. δομάτην
ἢ.. ἄλλην.. βρεχάτε.. ἐς.. τὰ.. ἀλάτι..

2) Ποία ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἁλώνιατικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (δόνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν)

Εἰς.. τὸ.. ἁλώνι.. κατεβάλλοντο.. μόνο.. τὸ.. παπα-
διάτικο.. καὶ.. τὸ.. ἀγροφυλακιάτικο, ὅχι..
ὅμως.. ἐπὶ.. τόπου, ἀλλὰ.. εἰς.. τὸ.. ἐπίτελ..

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) Εἰς.. τὴν.. οἰκίαν.. καὶ.. ὅχι.. εἰς.. δοχεῖα,

ἀλλὰ.. ἐλάνθισεν.. πᾶν.. εἰς.. τὸ.. πᾶν.. μαζὶ.. ὅλα..
μαζὶ.. καὶ.. τοῦτο.. διὰ.. τὰ.. ἀφίξιται.. μαζὶ..

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Τά... ἄχυρον... ἀποδύκετό.
 εἰς τὸν ἀχυρῶνα. ἐκτὸς τοῦ χωρίου. καί. παρὰ...
 τῆν. εἰκίαν. Τό. μετέφεραν. δέ. μέ. τὰ. δῖχτυα...

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τὸς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἁλώνισμα ; ...

κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ. θερισμοῦ. ἀπὸ. τοῦ. χειρότερου
 χωράφι. τὰ. δέματια αὐτοῦ. ξεχωρίζονταν. καί. ἀνω-
 γιγόταν. πρῶτα, διὰ νὰ. μὴ ἀναματαιωθῶν. οἱ. σπόροι. :-

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Μέ. διατεκμένα. στάχνα. ἔλθον. τὰ. χτένα, τοῦ. τὰ...
 κρεμαῖσαν. δέ. ἐμφανὲς μέρος τοῦ ἐπιτίου.

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Λέγεται. "χτέκη"

καί... ἐνυλαβέτο. διὰ. ποῦν. καιρό. :-

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἄναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Τίς. ἐπομερίεις μὲν. σκ. ἐλάμβαν. κ.ε. χώραν. καί. λαμ-
 βάνει. αὐτόν. κατ' ἔθιμον. ἄναμμα. φωτιᾶς. εἰς...
 τὰ... ὑπαιθρον.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; Τὴν. Κυριακὴν
 τῆς. Ἀποκριᾶς. μέλις. ἀνιχνύει. ἀνάβουν. φωτιᾶς. δέ.
 κἀν. "μαχαλά". εἰς... "μπαίρι". ἢ. εἰς... δρόμο...

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αύτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

"Η φωτιά αύτή... λέγεται..." μπαρμπαρούτα.":...

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος;...

Τήν φωτιά τήν... άκάπτου... τά... παιδιά, αυτά
δέ... μαζί... τήν... εστιασάν...

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. δια τήν πυράν,
Τά κλέπτουν; "Αν ναι, άπό ποιον μέρος; Τά... παιδιά...

Τά... έπειτα... τά... κόπουν... άπό... τό... βουνό, άπό... κήφους
και... τά... μαζεύουν... έξ... έκα... μέρες... άπό... μακριά... έξ... τά... διαμέτω...

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Τά... παιδιά... τών... κώδε... μακριά... έξ... άγέθων... έπ'... βουνό
κόπουν... δένδρους... και... τών... μαζεύουν... εφ'... άμυνους... ως
τό... μέρος... εφ'... άμυνους... έξ... τά... νταβάζουν... και... τήν
ήμερα... της... άποκριτής... τά... παίρνουν... και... τά... ρίχνουν... άνα... άνα... έξ... φωτιά...

γ'. Ποιαί αί συνήθειαι εις κάθε τόπον δια κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, ξόρκια, έσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα.....

Ακούγονται... πολλά... έξ... τραγούδια... και... φωνάζουν
και... χοροί... γύρω... άπό... κώδε... φωτιά... Πολλοί...
κινούνται... και... κουνούνται... άπό... τά... πρόβχτα.....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω άπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

Οί... νέοι... μετά... τό... έναρμια... τής... φωτιάς... άρχίζουν
νά... κερύνουν... και... τά... πηδούν... πάνω... άπό... τή... φωτιά...

Όποιος... πηδήσει... τή... φωτιά... τά... είναι... έξ... έξ... τή... χρησά...

Κατόπιν... μαζεύονται... τά... κορίτσια... και... αί... γυναίκες... ρο

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

Δὲν... καίονται... τίποτε ἄλλο... ἀπὸ ξύλα...

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς)

Ἰ.Ο.Χ.Ι.

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Κηρύγμα. ΘΕΣΣ III, 41 / 1970

Περιγραφή
γεωργικῶν βίῶν εἰς Παραπόταμον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Παραπόταμος 10-2-1970

Περιγραφή

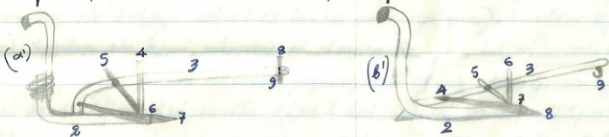
του γεωργικού βίου πρό το 1920 εἰς τό χωρίον Παραπόταμος.

Ὁ γεωργός τῆς ἐποχῆς ζεῖντος εἶχε εἰς τήν διάθεσίν του ἑνα γαῖμας βοῶν ἤ ἵππων ἤ αὐτόμην καί ἕνα μόνον ἵππον, τὰ ὁποῖα γῶα χρησιμοποιοῦσε διά τό ὄργωμα καί τήν σποράν τῶν ἀγρῶν, τήν μεταφοράν τῶν προϊόντων, τόν ἀλωτισμόν τῶν δημητριακῶν καί διά τίς ἄλλας του ἀνάγκας.

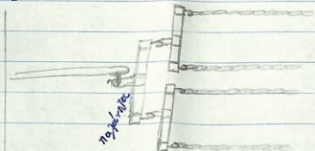
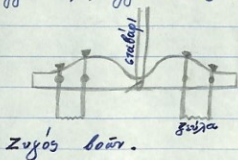
Τήν προετοιμασίαν τοῦ ἀγροῦ διά σποράν ὁ γεωργός τήν ἔκανε εἰς τέσσαρων ὄργωνάτων κατ' ἀρὰν χρονικά διαστήματα, ἴτοι τό πρῶτον τόν φεβρουάριον καί τό ἔλαχε "εὐεῖμα", τό δεύτερον τόν Μάιον καί τό ἔλαχε "διάβασμα", τό τρίτον τόν Αὐγουστον καί τό ἔλαχε "αὐγουστιάτικο", καί τό τέταρτον τόν Ὀκτωβρίον καί τό ἔλαχε "τῆς σποράς", διότι μέ τό ὄργωμα αὐτό ἔβαινε τήν σποράν, εὐπερίστατον τόν σπόρον. Ἀπό τήν 1^η Σεπτεμβρίου τῶν Ὀκτωβρίων ἀρχίζει ἡ σπορά τῶν ἐπιθυμητῶν καί προετοιμαζόντων ἀγρῶν εἰς δημητριακά. Ἐκάνε ἐπιλογή διότι ἔργονε τήν ἀγροκατασκευήν. Τά ἔλαρα (ἐπιθυμητά) πικρὰ καί χρονιά τὰ παλιγγενέες, μα ἔλα, τὰ ἔλα τὰ παλιγγενέες δύο χρόνα καί ἑνα ἔλα. Τά καί παλιγγενέα χρειαζόμενα εἰς βοσκὰς.

Τό ὄργωμα τῶν ἀγρῶν γινόταν μέ γυλάτρο, πού τό ἔδρασαν βόες ἤ ἵπποι ἤ ἕνας ἵππος. Τοῦτο χρησιμοποιοῦται καί σήμερα, ἀλλά πλὴν σπύρου, κυρίως διά τό ὄργωμα τῶν ἀμπελιῶν καί τό ἀλμυρίσματος τῶν πατισαγρῶν. Ἦταν διαφορετικό διά βόες καί διαφορετικό διά ἵππους.

Ἡ γυλάτρον διά βόες: 1) χειρολάβα, 2) μισοῦρι, 3) ἑντάλιτρο διά ἵππους: 1) χειρολάβα, 2) σταβάρι, 3) ἐπὶ δὲ, 4) παρὰ βλα, 5) τ' ἀνέλι, 6) κοῦρι, 7) σταβάρι, 8) σταβάρι, 9) παρὰ βλα, 10) ἐπὶ δὲ. 3) τ' ἀνέλι, 4) ὑνί εἰδ., 5) σταβάρι, 6) μισοῦρι, 7) - 8) ὑνί εἰδ., 9) χάντζος.

Τό ζεύγος τούτου γινόταν μέ τό ζυγό διά τόν βόειο καί μέ τά φαλάγγια ἡ φαλάγγ δια τῶν ἵππων.

Φαλάγγια μέ ἀγέλης ἵππων.

Πρὶν ἀρχίσει τό ὄργωμα ὁ γεωργός, ἀφού ἔγινε τά ζυγὰ του, κωρύβει τόν ἀγρό εἰς ἐφορίαν τῶν 12 θυμάτων τραβώντας μέ αὐθαυμά, ὄχι ἀνιστορητικά, διά νά μήν σταματοῦν τά νερά. Μετά ἀρχίζει τό ὄργωμα πάλιν ἐφορίαν, ἀφού πρῶτα ὑστρίσσει πρὸς τήν σταυροῦ ἕνα τό σταυρό του καί παρακαλοῦσε τό θεό νά του χαρίσῃ «κατὰ κοινά». Ὁ γεωργός καί ἰδιώτης γεωργός μέ τό ἐνὶ σταυρῷ. Σήμερον ὄργωμεν μέ ἐδωροῦν ἀποροῦν μέ τῶν ἵππων ἡ μέ τό τρανὲρ περιφραγμένον «κατὰ κοινά», ἡ «κατὰ κοινά».

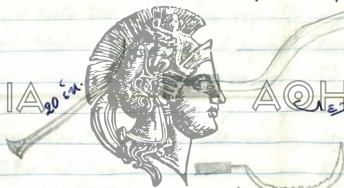
Ἀφού ἐτοιμάζονταν οἱ ἀγροὶ δια σποράν, ἀρχίζει ταύτην ὁ γεωργός ἀρ' ἀρχῆς Ὀκτωβρίου. Ἡ σπορά γίνεται ἐπὶ πλατῆα μέ τό χεῖρ μέ ἐπὶ σπορ, πού εἶχε διαλέξει καί κρατῆσει, εἰδικά γι' αὐτό τό αὐτό, ἐπὶ προσηλμῶν χρονιά. Τούτος ἦταν πάντοτε πολύ καλῆς ποιότητος. Ἐτεῖ γέγοντας ἐπὶ ὅμοιο του πωλύμῳ μάλλον ὑψατό μισογεμῶτο μέ σπορ, ἔφριχνε αὐτόν μέ τό δεξιόν του χεῖρ πέρα-δῶδε, ἕως ὅπου τελείωνε, φέροντας τόν ἀνάλογο σπορ (25 ὀκάδες κατὰ στρέμμα). Κατόπιν ἀρχίζει νά ὀργῶνται τόν ἀγρό, κάνοντας τό τέταρτο ὄργωμα, διά νά σκεπάζει τό σπορ. Καί διά νά σκεπασθῇ καλῶτερα ὁ σπορς ἐφαρμίζει τόν ἀγρό μέ ἀγλή σῶμα ἀπό σαρίδα ξύλου ἡ ἀπό παρῶτο κλωνάρι δένδρου ἡ δάμνου. Ἐπειὺς ἐπὶν πρόχυμα σῶμα ἀνέβαινε ὁ ἴδιος γιὰ ἄροζ ἡ ἔλαβε μεγάλης πέτρης. Τόν σταυρό διαδύχονταν περίοδο ἀγαπῶμεν ἡ ἄλλων ἀπακαλῶμεν καί τόν ἀγρόν καί νῦν τό ζευγαῖον τῶν ἵππων ἀπὸ τὰ ζυγία καί τὰ χεῖρα. Ζυγανιστάνα δὲν ὑπάρχον τότε.

Σήμερα χρησιμοποιούνται μηχανισκόντα.

Απορροφούσε ο θέρμερος ο οποίος άρχισε από 10 Μαΐου και τελείωνε τέλος Ιουνίου. Οι θέρμοις με τα δρεπάνια στα χέρια τους θέρμαν όλημερίς, ενώ πίσω τους απορροφούσαν οι "μπαχατζήδες", οι οποίοι έδωσαν τα δερμάτια, έφασ μάζουναν τις χεριές των θέρμοτων εις δερμάτι. Τα δερμάτια τα έδωσαν με "δεματιά" από τα ίδια τα δεμητριακά, τα οποία έβριχαν διά να ληφούν, χωρίς να επάξουν. Στο δίδμο οι μπαχατζήδες χρησιμοποιούσαν και ένα ξύλο, τον "αλιββί-νικο", διά να γυρίση το δεματιό γρήγορα και διά να μην πληγώνωται τα χέρια τους. Το πρώτο δερμάτι που έδωσαν το τοποθετούσαν με τα στάχνα προς τον ουρανό, δαχόνιοι "καλέ σοδιά". Χρησιμοποιούσαν όμως και ξένους θέρμοτες, οι οποίοι προέρχοντο από τα γύρω όρνα χωριά, θέρμαν με λητ-ια και επιρόσσιαν ως είδες με 8-10 ου. ωτάρι ή κοιλίρι ήμερμείωζ και γαητό.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ 20^{ου} εμ.

ΑΘΗΝΩΝ

δερμάτι είπου

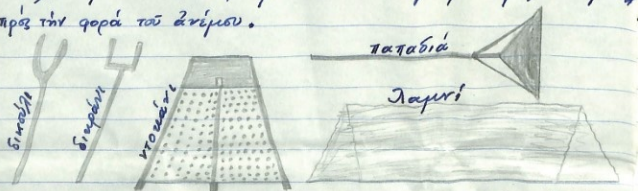
ηλιτινίμος

δρεπάνι

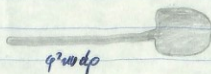
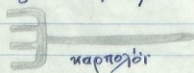
Από το 1930 έρχισαν να χρησιμοποιούν μηχανιέ θέρμεου και δειμάτω στα-χύν, ξένος ιδιοκτησίας και οι όποια έβούρε με ξήπους. Το 1953 δέ έφρωτο-χρησιμοποιούνκθ θέρμοαπολετικέ "κορπίνα". Από το 1950 αλώνιζαν τα δεμη-τριακά με "πατόζα" μηχανή έλυνιέμου, αποσηκύνοντας και το άχυρο.

"Όταν τελείωνε το θέρημα και δερμάτιασμα του άφρο μάζουναν τα εύορπια δερμάτια και τα έβαναν κυνηκίς θυμονις των 100 δερματιών. Τα στάχνα δέ τα έβαζαν προς τα μέσα, διά να μην τα τρώνε τα ψα ή τα πουλιά. Απορροφούσε η ίδια έρμασία και διά της άλλους άφρος έως 8-του έτελείωνε ο θέρμος. Μετά άρχιζε ο "κονβόλος", των δερματιών ετ' έλθ-νε, το όποισν ήτο κοπά στο χωριό ή και κοντά στην οικία του καδινίς. ήτο κυ-νηκικό και χωματιρό, ιδιόκτητο ή και κοινό. Δηλαδή άλλοι είχαν δικό τους και

ἄλλοι, κυρίως ἀδέρφια, τὸ εἶχαν μαζί. Ἐκεῖ ἔβαιναν μεγάλης θυμωτικῆς, τὰ "τειρένια", τὰ ὁποῖα εἶχαν σχῆμα τετραγώνου ἢ ὀρθογώνου παραλλη-
ληπipedόν ὅπως ζωστ. 2 μ. καὶ ἀπὸ ὑπὸν, διὰ τὰ προστατεύονται ἀπὸ τὰ
νερά, τοποθετοῦσεν ἄλλα δεμάτια, πὺν τὰ ἔλεγαν "στακτιά", ἢ ὁποῖα
εἶχε μεράκι καίτοι πρὸς τὰ πλάγια. Αὐτολοῦθευε ὁ κωδικοποιὸς τοῦ
ἐλθόντος μὲ ἐκστρέψιμα καὶ σὺ ποταρὸ πλὴν ἄλλων ἐφύσσονταν τὰ δεμά-
τια, ἀρὸν τὰ ἔκλυον ἀπὸ τὰ δεμάτια καὶ τ' ἄφηναν. Μετὰ ἔβα-
ζαν τὰ ἴωα μίαν γὰρ τὸν "τυατμά", καὶ τὰ ὁποῖα ἔφρεσαν γύρω-γύρω, ὀδυ-
σόμενα καὶ παροτρυνόμενα ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸ γυμνάσιον, ὁ ὁποῖος τὰ κρούσους
μὲ τριχία καὶ τὰ κινεῖσθαι μὲ τὸ "καμπίκι", ἢ ἂν ἦταν βόες μὲ τὸ "βράζι".
Σταματοῦσαν τὰ ἴωα καὶ ἔκλυον τὰ στακτιά μὲ τὰ "δινούλια", τὰ ξύλινα
ἢ τὰ "διπράνια", τὰ διδέρεινα. Ἀρὸν ἔκλυον τ' ἄλλων μίαν ἢ δύο φορές ἔβα-
ζαν τὰ "γιοκάμι", ἢ ὁποῖα ἀπὸ πόδα ἔφεζε περαδάνια γὰρ καὶ κύνων τὰ
στακτιά καὶ τὸ βανά. Ἐπάνω δὲ ἐκείνων γὰρ κάθον ἀνέβαινε ὁ γυμναστής καὶ
τὰ παιδιὰ του. Ἦσαν δηλαδὴ ἐπὶ τὴν ὀρθογώνια ἐπὶ πόδα τὴν ἡμέραν τοῦ
ἀλγανισμοῦ. Ἐστὶ ἴσως δὲ τὸ "τειρένιον" μετεμπεριάζων, διηλεκτὴν ἔφω-
ζαν καὶ δροῖσόνταν λίγος. Ὅταν εἶχαν κύνωνται ἐκπύον τὰ στακτιά καὶ
ὁ εὐαγὴς, ἔβραζε ἔξω τὰ ἴωα μὲ τὴν γιοκάμι καὶ ἄρχιζε τὰ μαζύειν
τὸ ἄλλων μὲ τὴν ἑσπασαδιά, κάμπιςτος ἔνα ἐκπύοντα ἐπὶ τὸ "λαμπί",
πρὸς τὴν γορά τοῦ ἀνέμου.

Τότε ἄρχιζε τὸ λίκνισμα καὶ ἐφ' ὅσον φρεσὺς ἐντοικὸς ἀέρας,
μὲ τὰ ξύλινα "καρπολόγια" καὶ τὸ τελευταῖον λίκνισμα γινώταν μὲ
τὰ ξύλινα "γ'κάρια".

Διὰ τὰ παλαίωθ' ἡ δὲ τελείως ὁ καρπὸς τὸν διρμόνιον μέτ' ὁ "διρμόνι", τὸ ὁποῖον ἦτο ὑπὸ τῷ ταίγκου, κυματικὸν καὶ μὲ ὅπως εἰς τὸν πυθμῖνα.

Ἵτι ἐκινετὸς ἐν τῷ διρμόνι τὰ ἔδαφιν χωριστά, τὰ ἔλκυον "κόττωλα" καὶ τὰ ἔβαζαν ἕνα μαζὶ ἐν τῷ τελωταῖο ἄλφει, διὰ τὰ ὅσων οἱ ἐσφόροι.

Ἵθα δὲ παλαίωθ' τὰ ἔδιναν τροφὴν ἐν τῷ γῆα ἢ τὰ ἔρριχναν ἐν τῷ κόττωι. Ἵταν ἐτελείωντο καὶ τὸ διρμόνιον ὁ καρπὸς μετακινετὸς ἐν τῷ στίτῳ, ὅπου ἀποδιδυνόταν εἰς μίαν κάμαρον.

Μὲ τὴν παπαδίαν μάλιστα εἰς ἐσφὸν τῇ ἔσφρα, καὶ παίρνοντας ἀπὸ τῆς ἐσφὸς μὲ ἕνα ξύλινον δοχεῖο τὸ "ταχάρι" ἢ "βιδούρα" μετακινετὸς ἐν τῇ παραμυγῇ τοῦ, ἀλλὰ καὶ ἔκριναν τὰ σακκάρια τοῦ.

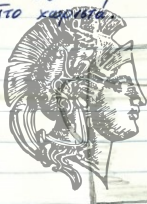
Τούτοις τὰ ἔφαινον ἐν τῷ γῆα ἢ ἐν τῷ κάρῳ καὶ τὰ μετέφερον ἐν τῷ στίτῳ, ὅπου ἀποδιδυνόταν καὶ ὁ καρπὸς ἐν τῇ τωμῇ τῆς κάμαρος, διὰ τὴν ἀριστερὰν κατεύθυνσιν.

Ὁ καρπὸς πού προσοριζομένων γὰρ ἐσφόρῳ ἐποδιδυνόταν χωριστά.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

διρμόνι

ΔΟΗΝΩΝ

ταχάρι ἢ βιδούρα

Τέλος ἔβαινε τὴν ἀποδιδυνότι τῷ ἀχύρῳ ἐν τῷ ἀχυρῷ τῷ στίτῳ, διὰ τὰ τὸ χρησιμοποιοῦντο ἢ τροφὴν διὰ τὰ γῆα τοῦ τῶν χειμῶνα. Ἡ μεταφορά γινώταν μὲ τὰ δίχτυα ἢ ἔδιν ἅπαν ποταμῶ ἐν τῷ ἀχυρῷ τῷ ἄλφει, τὸ ἔρριχναν μίαν καὶ τὰ διπράνια καὶ τὰ καρποδία. Ἐδῶ ἐτελείωντο καὶ ὁ ἀλγισμός, ὁ ὁποῖος ἐρχετο ἀρχὴς Νουβίου καὶ διαρκεῖς ἕως 15 Αὐγούστου.

Ἡ συλλογὴ αὕτη ἐγένετο ἐν Παραπόταμον Δαριέως. Τὰς πληροφορίας ἔδωκεν: 1) Τῆκος Τῆκος τῷ Γεωργίῳ, ἔτην 70, δεκαμ. γινώσκων 31' Τημοκλεῖ, 2) Γεωργίου τῷ Ἀδα-

νάβιος του Νικολάου, ζτών 67, αφράμματος καί 3) Μπάνου
Ασημίνα καί Νικολάου, τό γένος Γκαρβίου Ομπάμπουλη, ζτών 71,
αφράμματος, 2 πατέρες καίτοι καί Παραποτάμου.

{ Εύαγγελος Νικολάου καί Ζωτίας, διδάσκαλος. Η συλλογή
αὕτη ἐγένετο ἀπό 10 Ἰανουαρίου ἕως 5 Φεβρουαρίου 1970 }

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Προεδρική
— . —

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

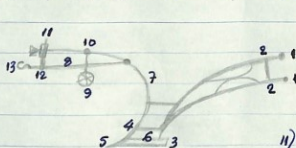
ΑΘΗΝΩΝ

Παραπόταμος 10-2-70

Προβλῆσαι ἀπαντήσεων

Σελὶς 1 - ἱρ. 3 : 8) (Μπάνου) Λαομῆνα, τό γένος Τυρρ. Μπούμπουλα, ζῶν 71, γραμ. γνώσεως ἀγράμματος.

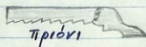
Σελὶς 3 - ἱρ. ε' 1 : 3 χέιδον εἰδου ὀρόρου

ὑπόμνημα: 1) χειρολάβα, 2) θηλιά, 3) στράβει, 4) γτερό, 5) ὑπί, 6) βάσις, 7) σταβάρι, 8) τειθέτα, 9) ρόδα, 10) θηλιά, 11) σταυρός, 12) ὑγόμετρον, 13) γάνηος.

Σελὶς 4 - ἱρ. στ' 2 : 7) ἴδια σχέδον. Διαμῆρι δὲ κατὰ ποτὺ ἀπὸ τῆς εἰσοχῆς - μύνα ὅτι τῷ ἱερῷ καταστήσει. (βλέπετε σχέδον ἐν περιγραφῇ).

Σελὶς 5 - ἱρ. στ' 7 :

ἀρίδα

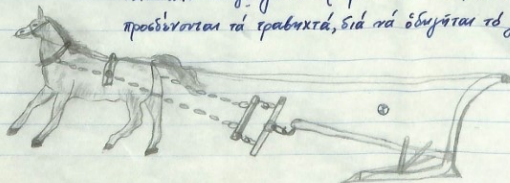
ἐντολάι

εὐστάρι

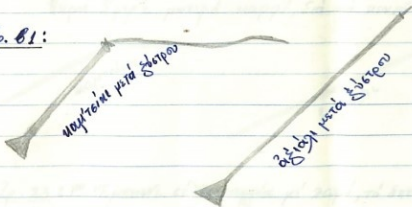
ΑΘΗΝΩΝ

Σελὶς 6 - ἱρ. στ' 12 : Βάβουν ἐν τῷ γῶν τὴν λαμαρριά καὶ τὸ σαμαράν. Κατὸ τὴν ἀφῶν περάσων μέγα ἀπὸ τὸ σαμαράν τίς ἀφῶν τίς γὰρ τῆνον ἀπὸ τῆ λαμαρριά. Οἱ ἀφῶν τίς ἀφῶν τίς γὰρ τῆνον ἀπὸ τῆ λαμαρριά καὶ τῶν γῶν τῆν παλάνη, ἡ δὲ παλάνη πιδ νται ἀπὸ τὸν γῶν τῶν ἀφῶν. Ἀπὸ τῆν μερῶν δὲ τῶ γῶν προδόνονται τὰ τρανκτά, διὰ τὰ ὀδυμῆται τὸ γῶν.

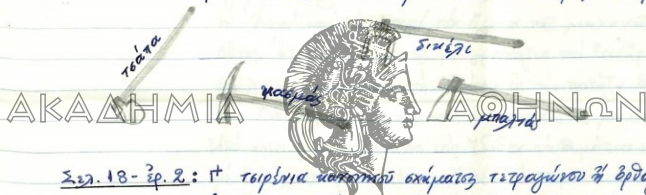

Σελ. 8 - Ξρ. 7'4: Ο 8' τρόπος οργάνματος γίνεται από τὰ ἐπίστροφα πρὸς τὰ δεξιά καὶ ἀπὸ τὸ κέντρον πρὸς τὰ ἄκρα τῆς σπορίας.

Σελ. 9 - Ξρ. 81:

Σελ. 10 - Ξρ. 8: Τὰ κατωτέρω ἔργα ἐκφυλισμοποιούτο καὶ χρησι-
μοποιούτο διὰ τὸ σκελετοῦ τοῦ πύλου καὶ τοῦ ἀπαιτοῦ σκελετοῦ.

Σελ. 18 - Ξρ. 2: τὰ τειρήνια κατωτέρω οὐκ ἔχοντες τετραγώνου ἢ ὀρθογώνου, ὕψους 2 μέτρων. Ἀπὸ ἐπάνω ἐτοποδοῦντο ἢ ὀστα-
χνιά, μετὰ κλίσι, διὰ τὰ κρὰ τῆς τοῦ τετραγώνου.

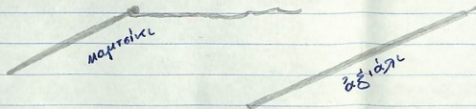

ὀρθογώνου ἢ τειρήνι

Σελ. 22 - Ξρ. 14: τὰ ἔξω μήκους 1 μέτρον περίπου καὶ ἀπὸ λαυρὶ ἢ ἀκοινὶ
μήκους 1/2 μέτρον, τὸ σκελετὸν ἐδίδετο ἐκ τοῦ ἑνὸς κέντρον
τοῦ ἔξω καὶ μ' αὐτὸ κεντροῦσαν ἢ ἐκκεντροῦσαν τὰ ἑνὸς

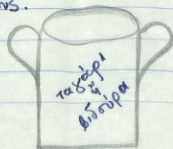
51

διὰ τὰ τρέχοντα μία στο δρόμο. Τό ἀξιάτι ἀποτε-
 λήτο ἐπὶ ξύλον μήκους $1\frac{1}{2}$ μέτρον καὶ ἐπὶ μιά του
 ἕψη ἐφ' ἑ μνηρό μαργί, διὰ τὰ κιντὰ τὰ βόδια.

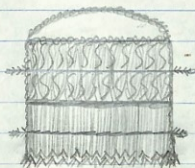

Ξεγ. 25 - Ξρ. 23 : ^{III} Ἐμπάνε ἐς λειτουργία μέ λουρί, τό ὅποτος συνδέετο
 μέ ἄξονα τοῦ τρανιέρ καὶ τόν κεντρικό ἄξονα τῆς μη-
 χαλῆς. Ἐδύσαν δὲ λειτουργία τῇ μηχανῇ τοῦ τρανιέρ
 ἐφύριζε ὁ ἄξονός του, ὁ ὅποτος ἔδωτε ἐπὶ κίνησι
 τὸ λουρί καὶ τὸ λουρί τὸν ἄξονα τῆς μηχανῆς.
 Οὕτως ἦτο συνδεδεμένος μέ βραχάγια καὶ ἔτσι ἄρχισε
 νὰ λειτουργῇ ἡ μηχανή. Ἐπ' αὐτὴν τὴν παύσῃ ἦτο
 ὁ ἄνδρος, ὁ ὁποῖος καὶ ὁ ταΐστας, τῇ μηχανῇ.
 Ἀπὸ καὶω μέ τὰ σημεῖα τοῦ ἔδωκε τὰ σημεῖα καὶ
 μέ ἕνα μακίρι ὁ ὁποῖος ἔκινε τὸ σημεῖο καὶ
 ὁ ταΐστας τὸ ἔρριχνε λίγο-λίγο μέσα εἰς τὴν μηχανή.
 Ἀπὸ διάφορες βήχαις ἔπνευαν τὸ σπῆρι, καὶ ἀπὸ ἕνα
 μεγάλο κωπὴ εἰς τὴν ἔβγαζε τὸ ἄχυρο.

Ξεγ. 29 - Ξρ. 2 : Τὰ θυμντριακά τὰ μετροῦσαν μέ τὸ ταχάρι ἢ διδύρα.
 Τὸ μέτρον ταῦτο ἦτο κατασκευασμένο ἐν ξύλου καὶ χωροῦσε
 10 δινάδες. Δύο ταχάρια ἔπνευαν ἕνα σταμπούρι. Οἱ τὰ
 σταμπούρια δὲ μετροῦσαν τὴν παραγωγή τους, μ' αὐτὸ δὲ
 καὶ τίς συναλλαγὴς τους.

Σελ. 30 - Σρ. 6: Τό χτένι είχε τό κάτωρι βελήμα:

χτένι

Σελ. 31 - Σρ. 82: Γ' καί ἀρχίῃ χυτίζ' χορός, τραγουδῶντας ὅσοι μαζὶ
τραγουδία παῖκα. Χορεύουσιν δέ ὅσοι μέ τῇ σφύρᾳ
πρῶτοι τό χορό τῆ ἀρεσκείας των "εὐρτόν" ἢ ὅτ' αἰετὶς,
ἡ περὶ αὐτοῦ. Κατὰ διαστήματα γένε καὶ ἀετὶς καὶ
χιλῶν. Ἐρχονται δέ καὶ καρναβάλια, χορεύουσιν,
ἀσπιδόποροι καὶ χιτῶν, διὰ τὴν εὐφροσύνην εἰς τὴν
ἀνθρώπων. Ἐστὶ ἐπισημαίνεται τὸ πλῆθος μέγαν
ἐν τῇ πόλει. Καὶ ὅταν τελειώσων τὰ γέγρα
τὰ συμπόσια, ἀρχίῃσιν νῦν καίτωσι ὅσα βρέσκε-
ται εἰς κοινὰς αἰχάς, ἐπὶ τῇ ἀγορῇ τῶν Ἰδιοκτητῶν.
Ἀφ' οὗ καὶ τὸν ὅταν τὰ γέγρα εὐφροσύνην τῇ ἀνδραμῇ,
κατακλύθουσιν, ἀναλαβάνουσιν εἰς αἶμα καὶ πηγαίον
ὁ καλῶς ἐπὶ ἐπὶ του. —